

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Stratégia dlhodobej starostlivosti - zlepšenie zdravotno-sociálnej starostlivosti pre ľudí v potrebe dlhodobej starostlivosti na Slovensku

Pilotný projekt ÚSV ROS- *pilotná schéma participatívnej tvorby verejných politík*

Stratégia dlhodobej starostlivosti – *Asociácia na ochranu práv pacientov / MZ SR, MPSVR SR*

Bratislava 20.11.2018

PhDr. Mária Lévyová

Asociácia na ochranu práv pacientov SR

MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD.

Ústav sociálnej a behaviorálnej medicíny, LF UPJŠ v Košiciach

Kto je AOPP?

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

- AOPP bolo založené v roku 2001
- AOPP je prvou patientskou platformou na Slovensku, ktorá združuje špecifické patientske organizácie podľa jednotlivých diagnóz
- AOPP je najväčšia patientska organizácia v SR (47 členských organizácií)
- AOPP poskytuje zdravotnícke a sociálne poradenstvo; informuje o právach a povinnostiach pacientov; a o fungovaní systému zdravotnej starostlivosti
- AOPP organizuje pravidelné vzdelávacie stretnutia na aktuálne témy a pripravuje workshopy, konferencie, projekty na rozvoj vzdelanostnej úrovne pacientov
- AOPP je členom Rady vlády pre neziskové organizácie, Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím, European Patients' Forum a International, Alliance of Patient Organisations; zároveň pôsobí vo viacerých komisiách na MZ SR,

Oblasti pôsobenia

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

1. Legislatíva

- Kreovanie a práca legislatívnej komisie - pripomienkovanie právnych predpisov, príprava návrhov na legislatívne zmeny

2. Verejná politika

- Cieľ – dosiahnuť legislatívne začlenenie AOPP do poradných orgánov ministra zdravotníctva, Etická komisia, komisia pre ŠDTP, urgentné príjmy, MPK, **Projekt stratégie dlhodobej starostlivosti** ↔ **Zákon o dlhodobej starostlivosti**
- **Európska spolupráca**
- Spolupráca s Európskym patientskym fórom a Medzinárodnou alianciou patientskych organizácií

3. Poradenstvo

- Zabezpečovať poradenstvo klientom poradne AOPP
- Budovanie siete poradní v rámci SR

4. Vzdelávanie

- Program budovania kapacít
- EUPATI
- Vzdelávacie aktivity na pôde SZU
- Projekty - Lieky s rozumom, vzdelávanie pacientov v oblasti financovania zdravotníctva
- Celoslovenské patientske konferencie – **23.11-24.11.2018 - Druhá konferencia na tému včasnej intervencie**

5. Pomoc patientskym organizáciám

- Pomoc členským organizáciám pri riešení ich konkrétnych problémov

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Výzva Úradu splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ÚSV ROS)

- Pilotné projekty tvorby verejných politík
- Národný projekt „**Podpora partnerstva a dialógu medzi verejnou správou, občanmi a mimovládnyimi neziskovými organizáciami na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni v oblasti participácie pri tvorbe verejných politík**“
- **Ciel' - vybrať 12 mimovládnych organizácií** (prihlásených 150) spolu s 12 subjektmi verejnej správy, ktoré budú spoločne participovať na realizácii národného projektu ÚSV ROS (uzavretie výziev – nov. 2015)
- 12 memoránd o spolupráci medzi ÚSV ROS, subjektom verejnej správy (VS) a konkrétnou MNO - realizovať 12 verejných politík, pripravených na zavedenie do praxe
- Vytvorenie priestoru pre uplatnenie, overenie a zhodnotenie navrhovaných metodík a metodických postupov „**živé laboratórium participatívnych procesov v prostredí verejnej správy**“

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Stratégia dlhodobej starostlivosti

Účel pilotného projektu/politiky:

- v roku 2004 pripravený prvý návrh zákona o dlhodobej starostlivosti
- v SR nie je dostupná právna úprava, ktorá by ustanovila podmienky poskytovania dlhodobej starostlivosti občanom, ktorá by definovala nárok na poskytnutie služieb dlhodobej starostlivosti a ustanovila podmienky viaczdrojového financovania dlhodobej starostlivosti

Téma:

- zdravotná starostlivosť - stratégia dlhodobej starostlivosti o odkázané osoby

Výsledná verejná politika:

- aktualizovaná Stratégia dlhodobej starostlivosti o odkázaných a Akčný plán implementácie Stratégie - MZ SR a následne celospoločenská diskusia k nastaveniu a implementácii Stratégie do pripravovanej právnej normy – **zákona o dlhodobej starostlivosti**

Stratégia dlhodobej starostlivosti

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Zainteresovaní: osoby potrebujúce dlhodobú starostlivosť a ich zástupcovia, subjekty zabezpečujúce čiastkovú starostlivosť, verejní a neverejní poskytovatelia služieb, ako aj rezort MZ SR a MPSVR SR

Partner pilotného projektu: Ministerstvo zdravotníctva SR

Spolupracujúce subjekty: Asociácia na ochranu práv pacienta (AOPP), Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) a ďalší v zmysle dynamicky zadefinovaných potrieb (ZP, odborníci v Odbore ošetrovateľstva a sociálnej starostlivosti, analytici, právnici, ...)

Spustenie pilotného projektu v priebehu júna – júla 2017: podpísanie zmlúv s expertmi MNO, nadviazanie partnerstva z expertmi z verejnej správy

Stratégia dlhodobej starostlivosti

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

○ **Spôsoby zapojenia zainteresovaných skupín:**

✓ komunikácia so všetkými zainteresovanými stranami **a vo vnútri AOPP s členskými organizáciami**, širokou verejnosťou - informovanie o návrhoch, postupoch, cieľoch – zapojenie verejnosti do tvorby verejných politík

○ **Plánované aktivity:**

✓ spoluorganizácia okrúhlych stolov – **január- jún 2019 plánované stretnutia v rámci VÚC v spolupráci s partnermi projektu**

✓ zastúpenie v expertných pracovných skupinách, zastúpenie v pracovnej skupine zodpovednej za prípravu konkrétneho návrhu „Stratégie dlhodobej starostlivosti“ a jej implementácie - MZ SR, MPSVaR,

✓ spoluzabezpečenie prieskumu (máj – jún 2018), informačné kampane,

✓ organizácia konferencie (2019)

Stratégia dlhodobej starostlivosti

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Pracovné stretnutia k projektu Stratégie LTC:

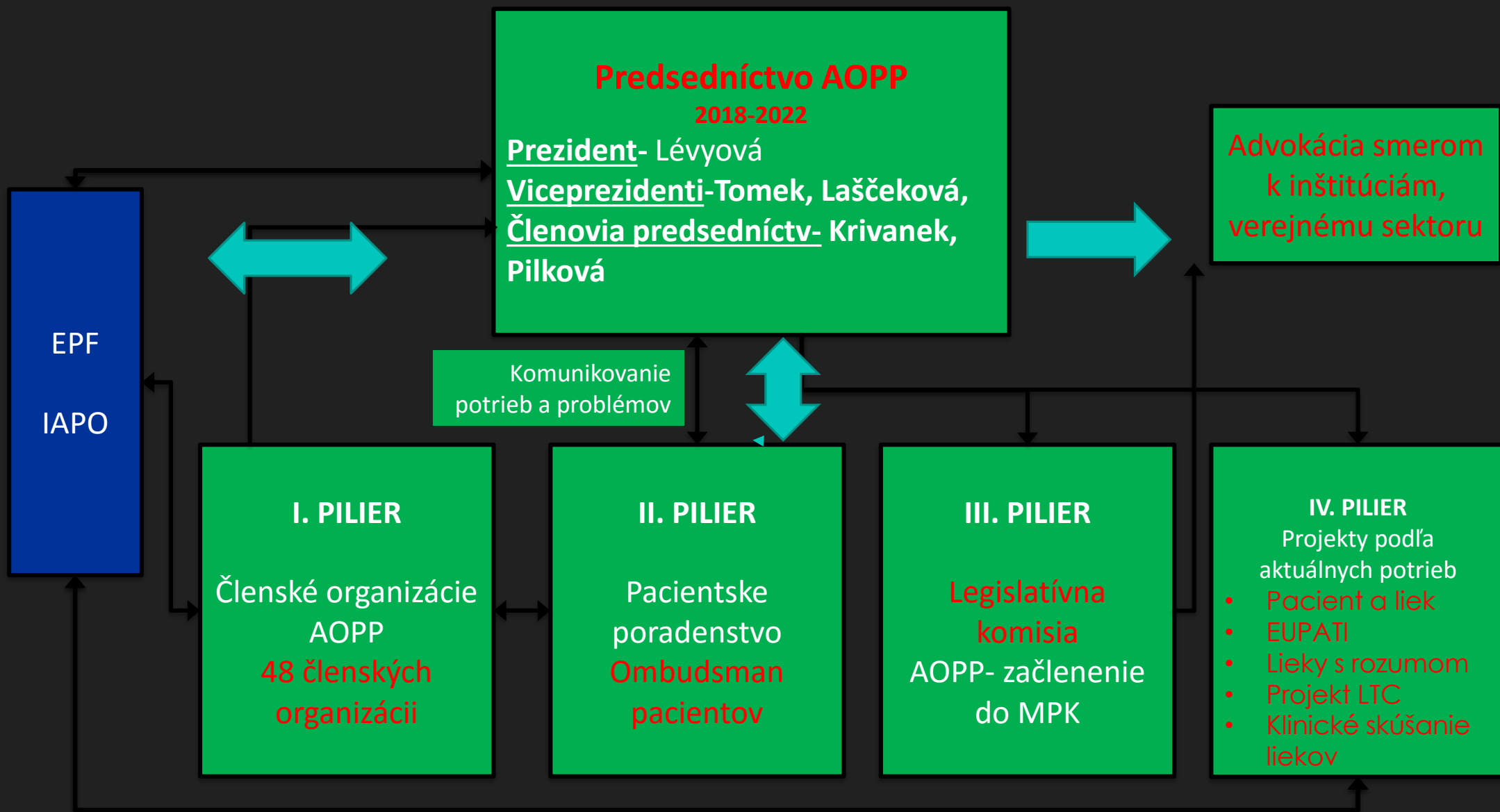
- ✓ experti AOPP, MZ SR, MPSVaR (písomné správy)

Komunikácia a prezentácia projektu stratégie LTC vo vnútorných štruktúrach- členské organizácie

- ✓ vzdelávacie podujatia, semináre členských organizácií
- ✓ vzdelávacie podujatia, projekty AOPP

Dotazník/prieskum - návrh:

- ✓ zapojiť verejnosť do projektu vo forme dotazníka, aby sme získali spätnú väzbu verejnosti v oblasti LTC
- ✓ MZ SR vypracovalo návrh dotazníka, ktorý bol predložený členom projektovej skupiny na pripomienkovanie – akceptované návrhy na zmeny členov pracovnej skupiny
- ✓ návrh AOPP – spolupráca pri vyhodnocovaní s LF UPJŠ v Košiciach (MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD.)

PORADŇA PRE PACIENTOV

Potrebujete poradiť
alebo pomôcť?

Radi vám pomôžeme e-
mailom, osobne aj telefonicky.

[viac info](#)

Starostlivosť o dlhodobo chorých

05.10.2018

Moja mama utrpela zlomeninu krčka stehennej kosti. Žiaľ, operácia sa nepodarila a mamka zostala ležiacou pacientkou. Ťažko komunikuje, odmieta stravu, bojujeme, aby vôbec užila lieky. V nemocnici mi už naznačili, že tam nemôže byť dlhší čas. Ja mám vlastnú rodinu, malé deti, neviem jej poskytnúť 24-hodinovú starostlivosť. Čo mám robiť, na koho sa obrátiť?

ODPOVEDÁ:

PhDr. Mária Lévyová, prezidentka AOPP

ANKETA

Uvedte, kto každý z Vašich
blízkych bol a/alebo je užívateľom
dlhodobej starostlivosti v
pribehu posledných 5 rokov?

Môj manžel/ka, druh/družka

0%

Moja matka/ otec, resp.
svokor/svokra

100%

Môj súrodenec/resp. súrodenec
môjho životného
partnera/partnerky

Hlavná téma mesiaca

Asociácia na ochranu práv pacientov SR dnes spúšťa prieskum o dlhodobej starostlivosti. Vzhľadom na populačnú krivku, demografické ukazovatele, sa problematika dlhodobej starostlivosti buď dotýka alebo bude dotýkať väčšiny z nás, našich rodín. Ak chceme niečo zlepšiť, musíme povedať svoj názor. Preto sa obraciame aj na Vás s prosbou o vyplnenie dotazníka, ktorý bude slúžiť pre zlepšenie sociálno-zdravotnej starostlivosti pre ľudí v potrebe dlhodobej starostlivosti na Slovensku. Zapojiť sa možno až do 10. júna 2018 prostredníctvom <https://www.surveymonkey.com/r/LTCnaslovensku>.

Vyplňte prieskum o dlhodobej zdravotnej starostlivosti

Európska únia
Európsky sociálny fond

Prieskum má pomôcť identifikovať:

- o postoje k LTC odkázaných pacientov, ich rodín a blízkych
- o a zdefinovať alebo potvrdiť už identifikované nedostatky, čo sa týka chýbajúcich kapacít, ktoré poskytujú dlhodobú starostlivosť- ZZ,ZSS
- o do akej miery je ešte možné finančne zvládať v rodinách finančné náklady na dlhodobú starostlivosť
- o skúsenosti s čakacími lehotami v zariadeniach
- o či máme dôstojné podmienky pre umierajúcich
- o aké návrhy a odporúčania pre zlepšenie súčasného stavu v oblasti poskytovania dlhodobej starostlivosti by navrhovali respondenti
- o potreby pacientov a verejnosti na základe odpovedí doplniť ich do Stratégie LTC - presadzovať pri príprave zákona o dlhodobej starostlivosti

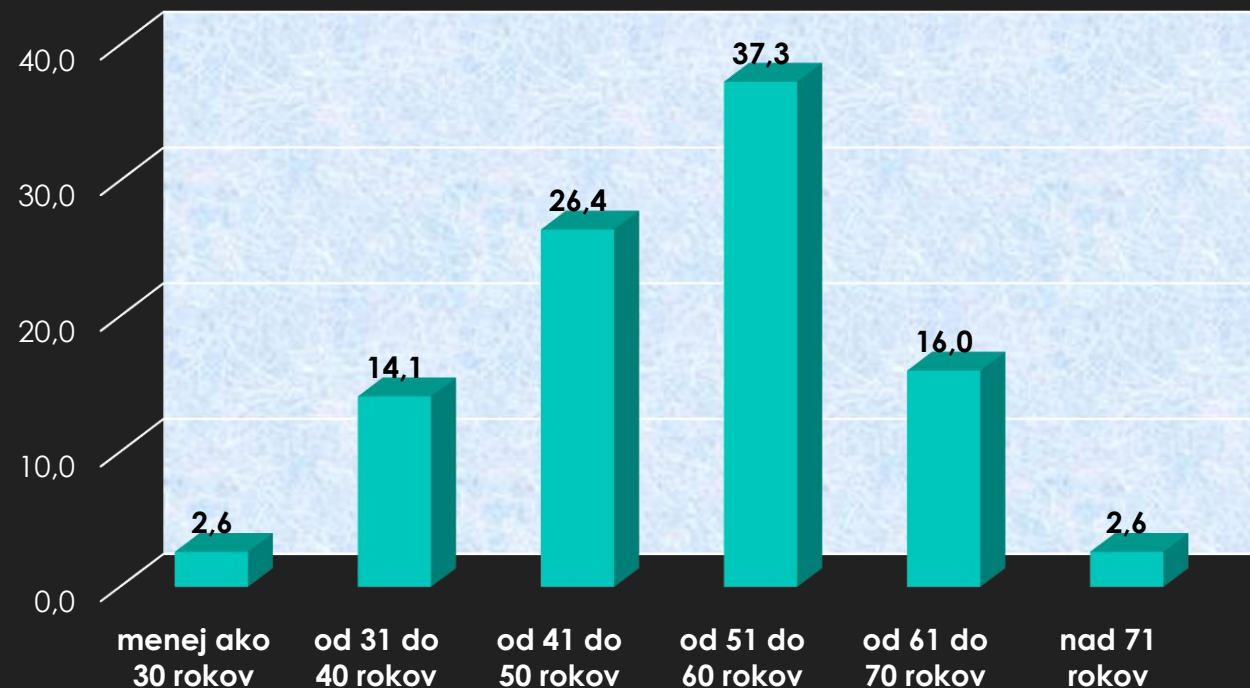
AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Vyhodnotenie - online prieskumu sa zúčastnilo 568 respondentov

Pohlavie	n = 568	%
muž	56	9.9
žena	501	88.2
neuvedené	11	1.9

Rozdelenie respondentov podľa veku (v %)

Vyhodnotenie: deskriptívna analýza podľa cieľov AOPP - MUDr. Z. Katreniaková, PhD.

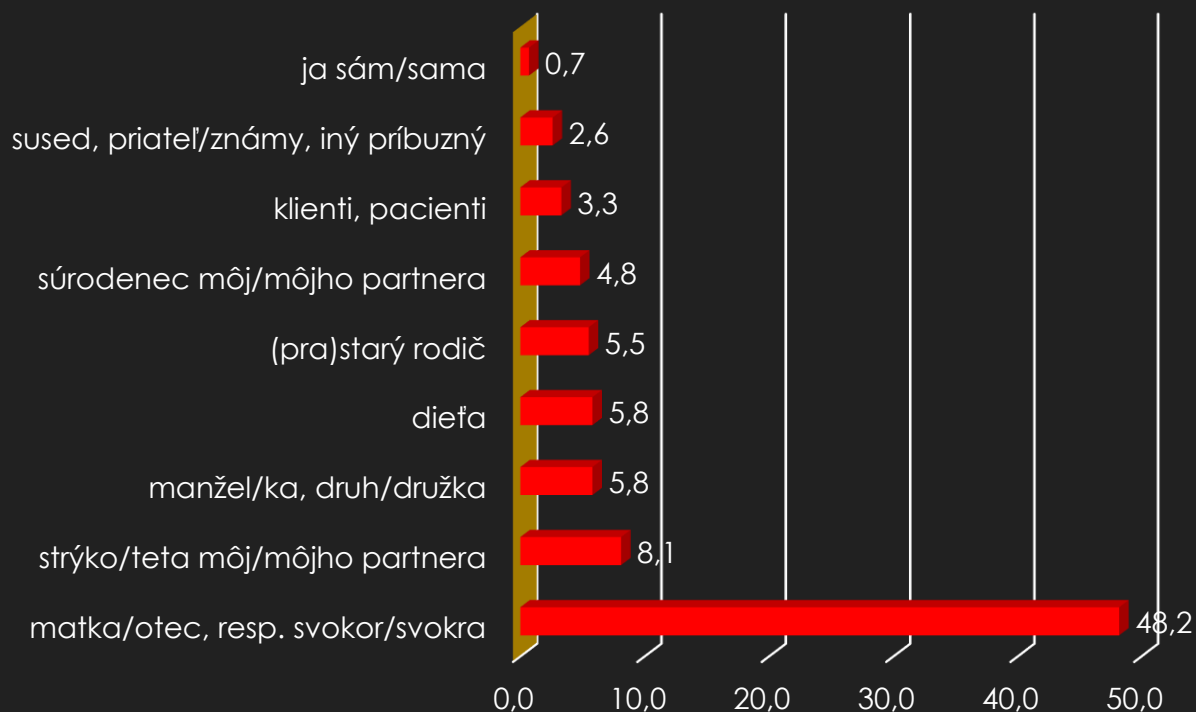

AOPP

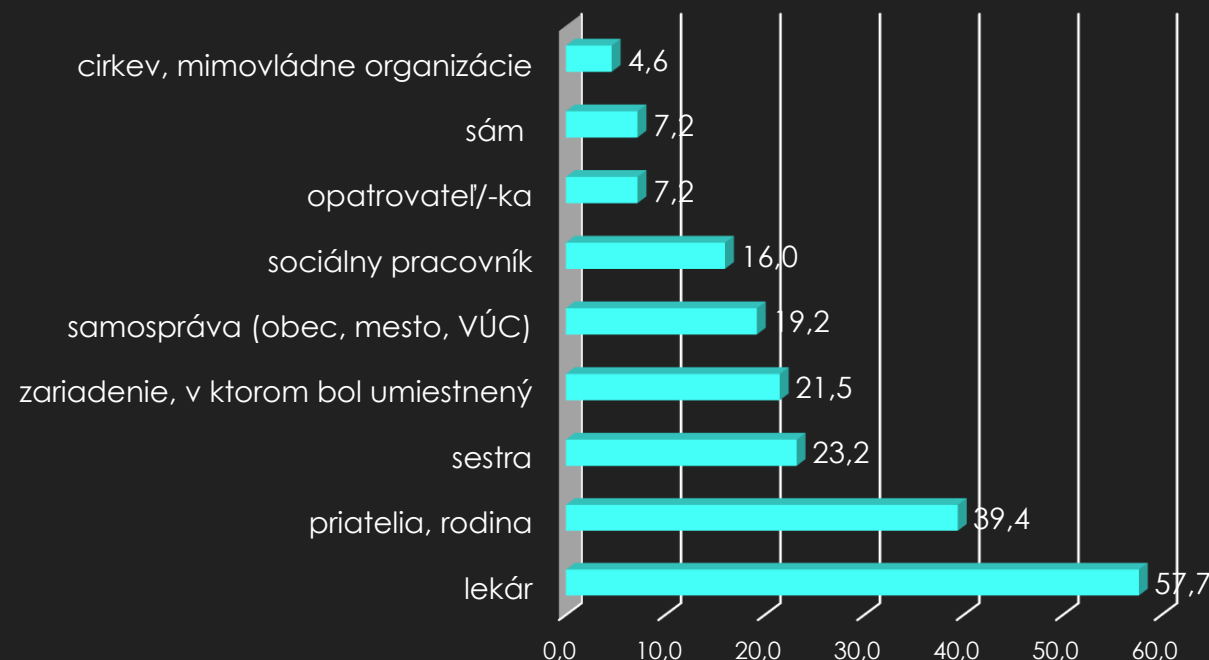
Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Vzťah k užívateľovi dlhodobej starostlivosti a získavanie poradenstva

**Vzťah k užívateľovi DDS poskytovanej
v priebehu posledných 5 rokov (v %)**

**Najčastejší zdroj rady v procese
zabezpečovania DDS
(v %)**

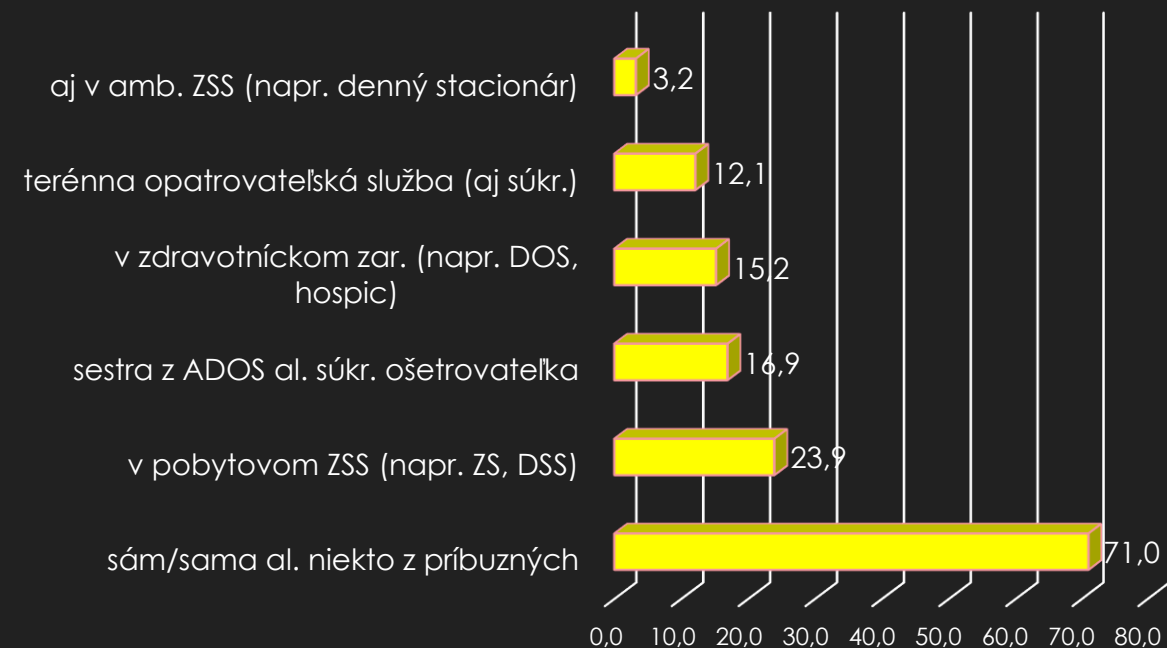

AOPP

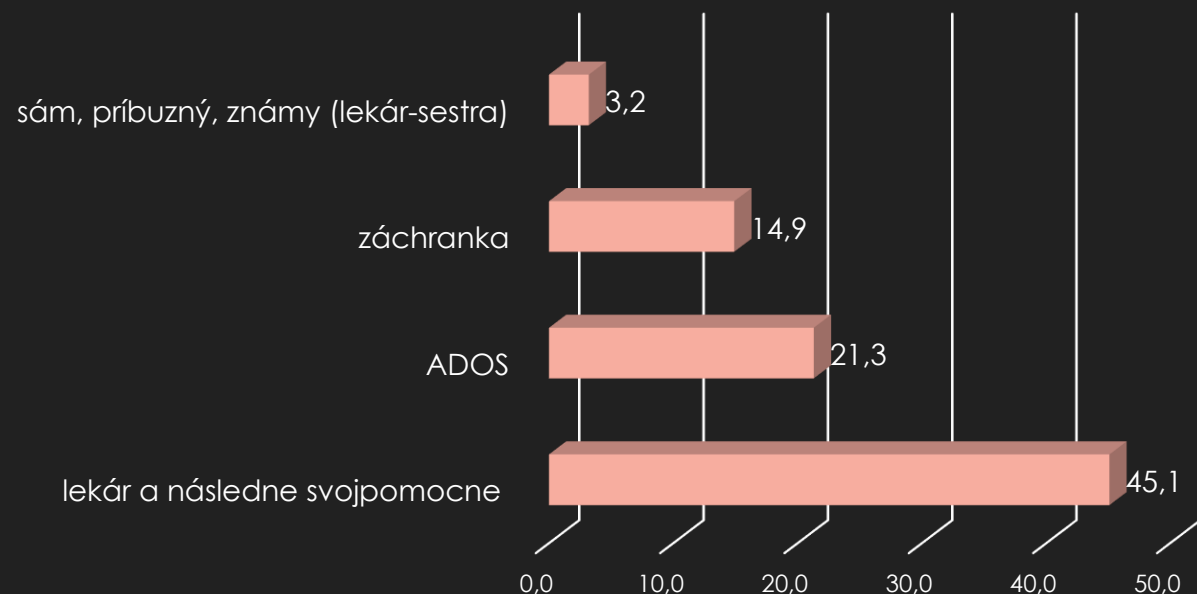
Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Zabezpečovanie poskytovania starostlivosti

**Spôsoby zabezpečenia dlhodobej starostlivosti
(v %)**

**Zabezpečenie ošetrovania počas starostlivosti v
domácom prostredí
(v %)**

Vyhodnotenie: deskriptívna analýza podľa cieľov AOPP - MUDr. Z. Katreniaková, PhD.

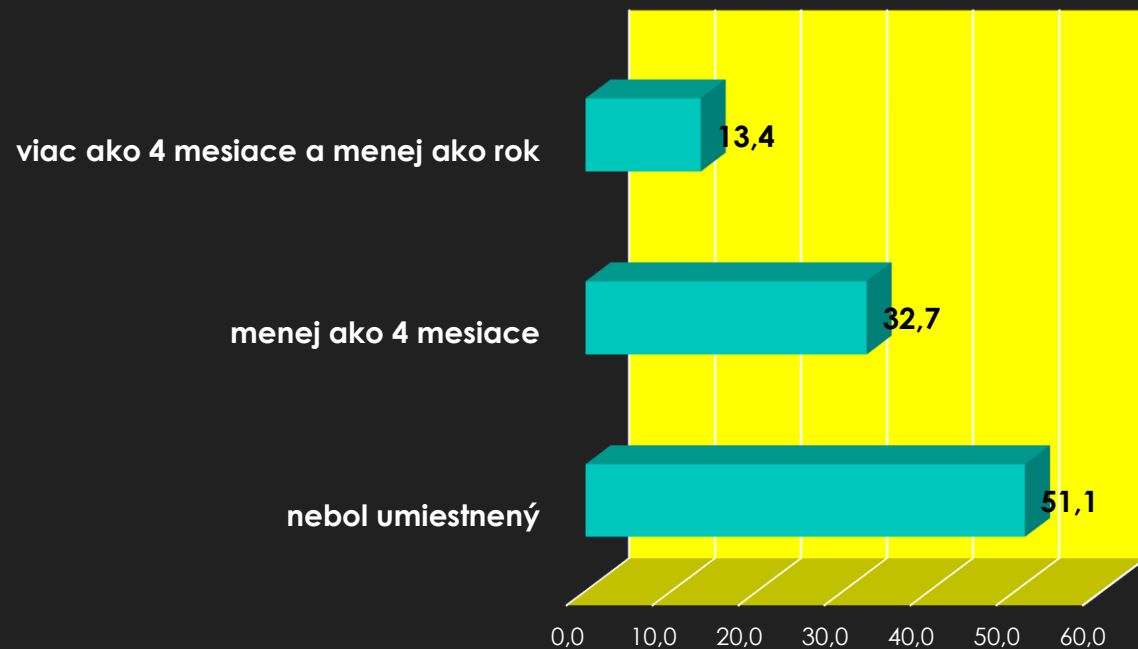

AOPP

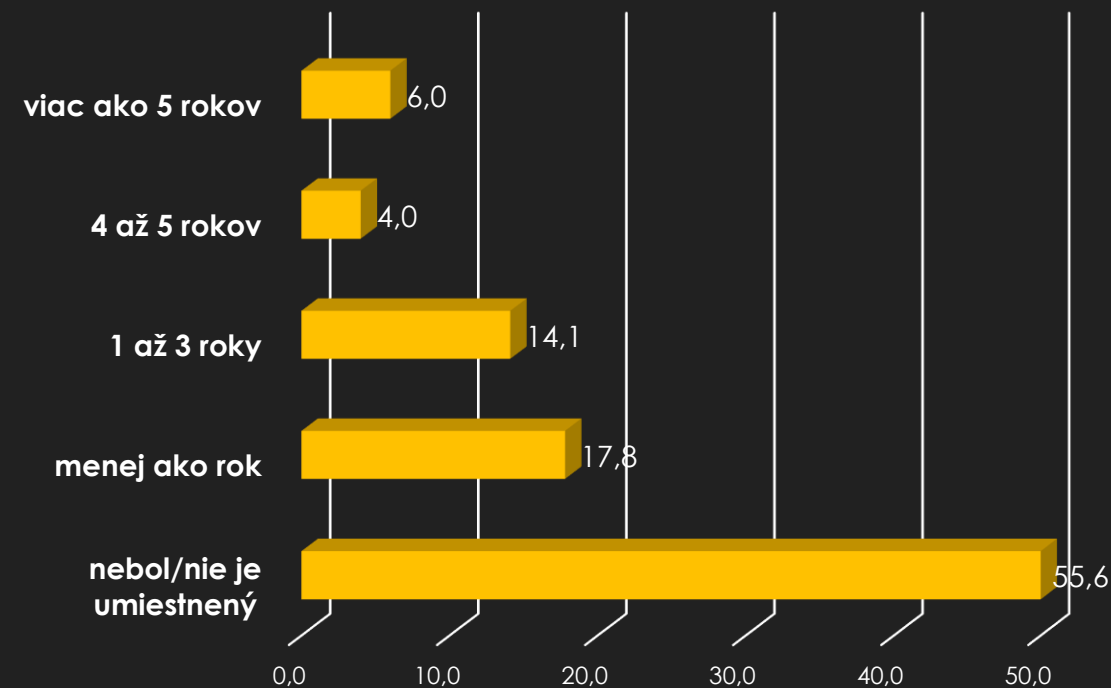
Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Poskytovanie starostlivosti v zdravotníckom zariadení a v zariadení sociálnych služieb

Dĺžka umiestnenia opatrovaného v zdravotníckom
zariadení (v %)

Dĺžka umiestnenia opatrovaného v pobytovom
zariadení sociálnych služieb (v %)

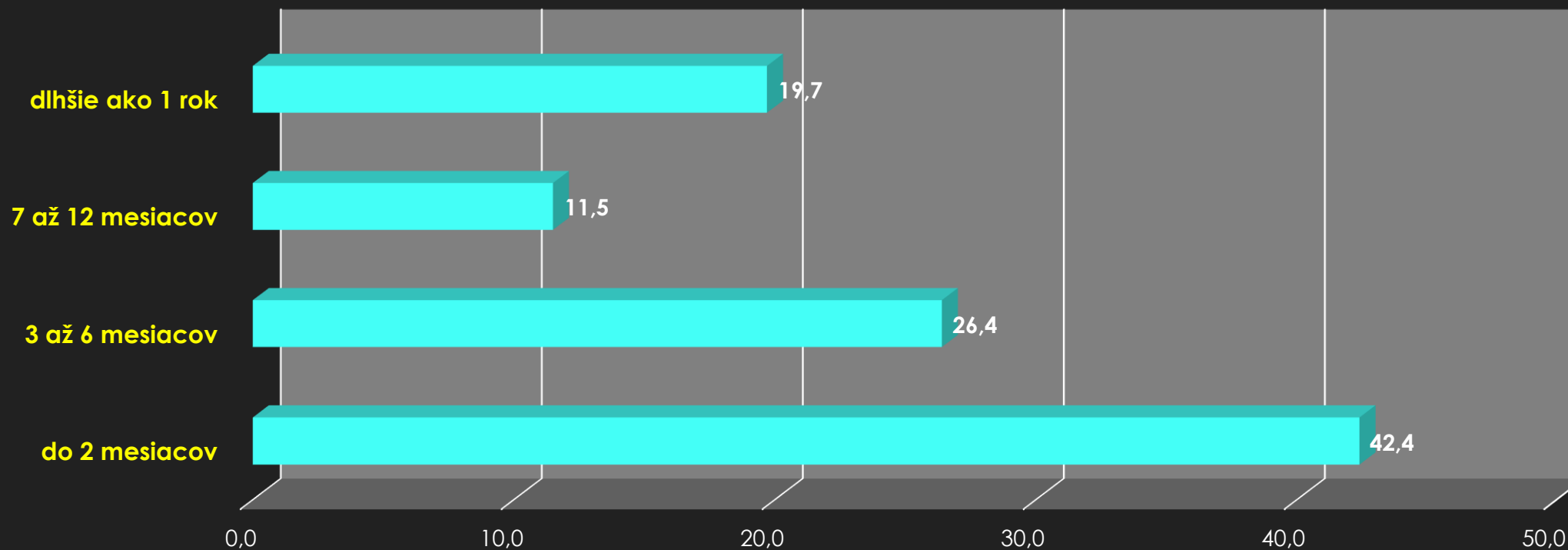
Vyhodnotenie: deskriptívna analýza podľa cieľov AOPP - MUDr. Z. Katreniaková, PhD.

Dĺžka čakania na umiestnenie do ZSS

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Vyhodnotenie: deskriptívna analýza podľa cieľov AOPP - MUDr. Z. Katreniaková, PhD.

AOPP

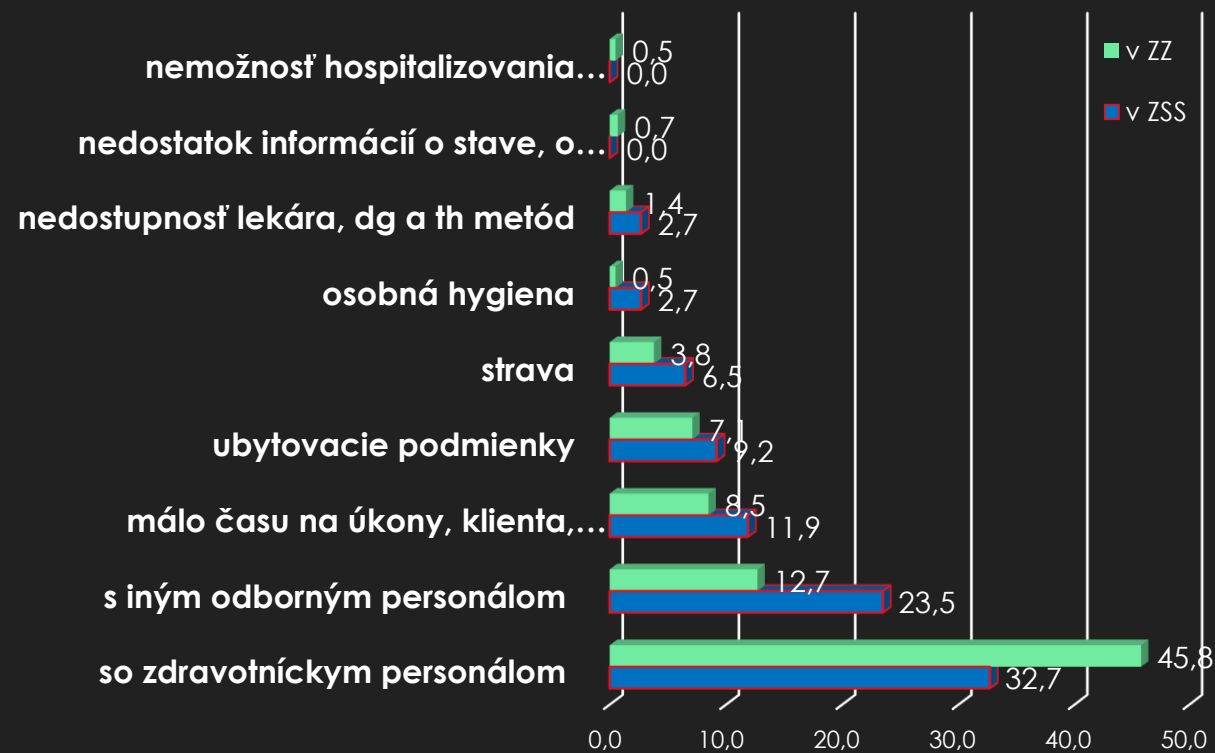
Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Spokojnosť s poskytovaním starostlivosti ZSS a v ZZ

Spokojnosť s poskytovaním starostlivosti (v %)
v ZSS (n = 260) a/alebo v ZZ (n = 424)

Hlavné dôvody nespokojnosti s poskytovaním starostlivosti
počas pobytu
v ZSS (n = 260) a/alebo v ZZ (n = 424)

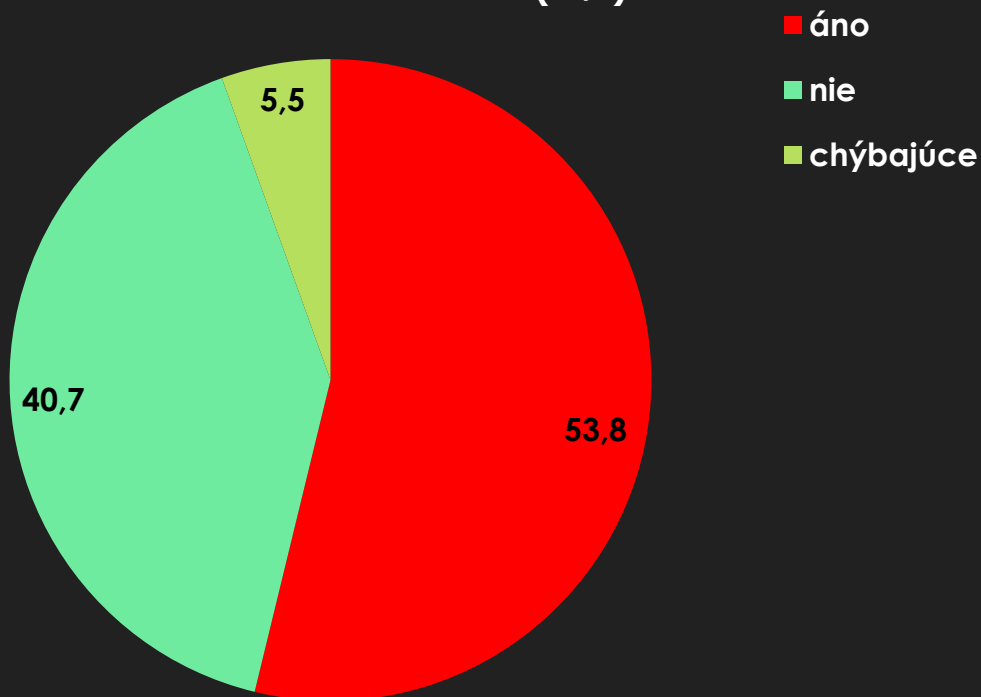

AOPP

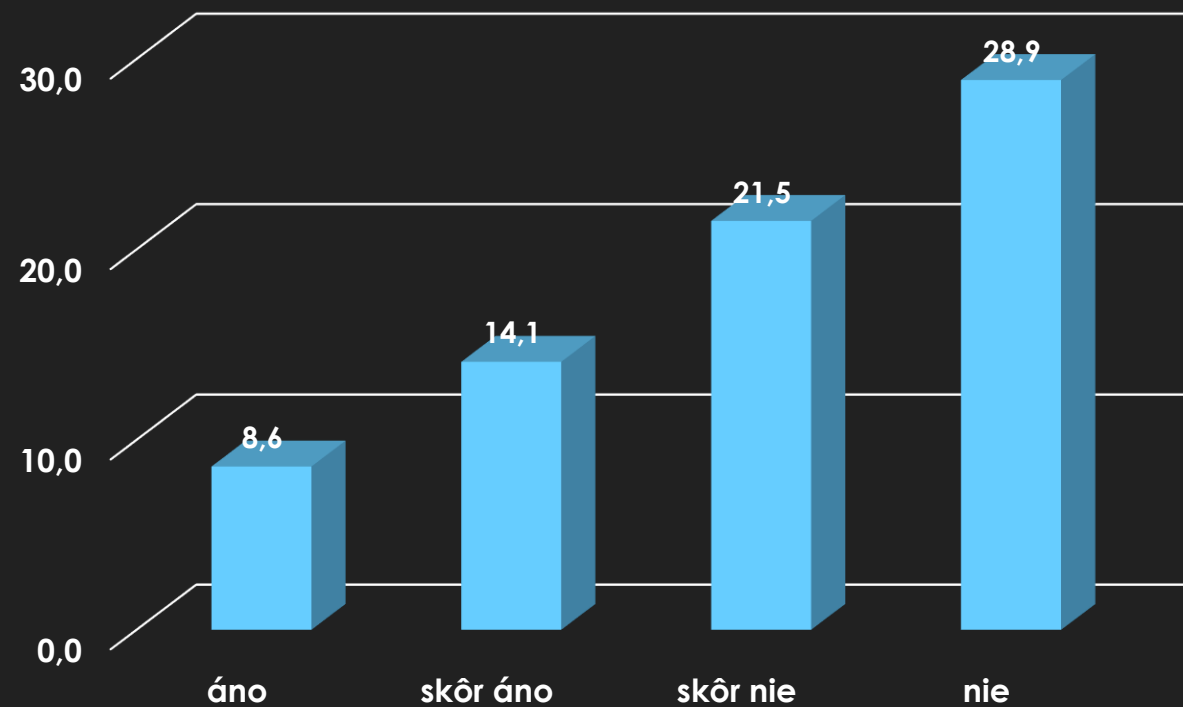
Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Platby v rámci dlhodobej starostlivosti

Potreba priplácania za „kvalitnejšiu starostlivosť“
(v %)

Primeranosť príplatkov za poskytnutú starostlivosť (v %)

Vyhodnotenie: deskriptívna analýza podľa cieľov AOPP - MUDr. Z. Katreniaková, PhD.

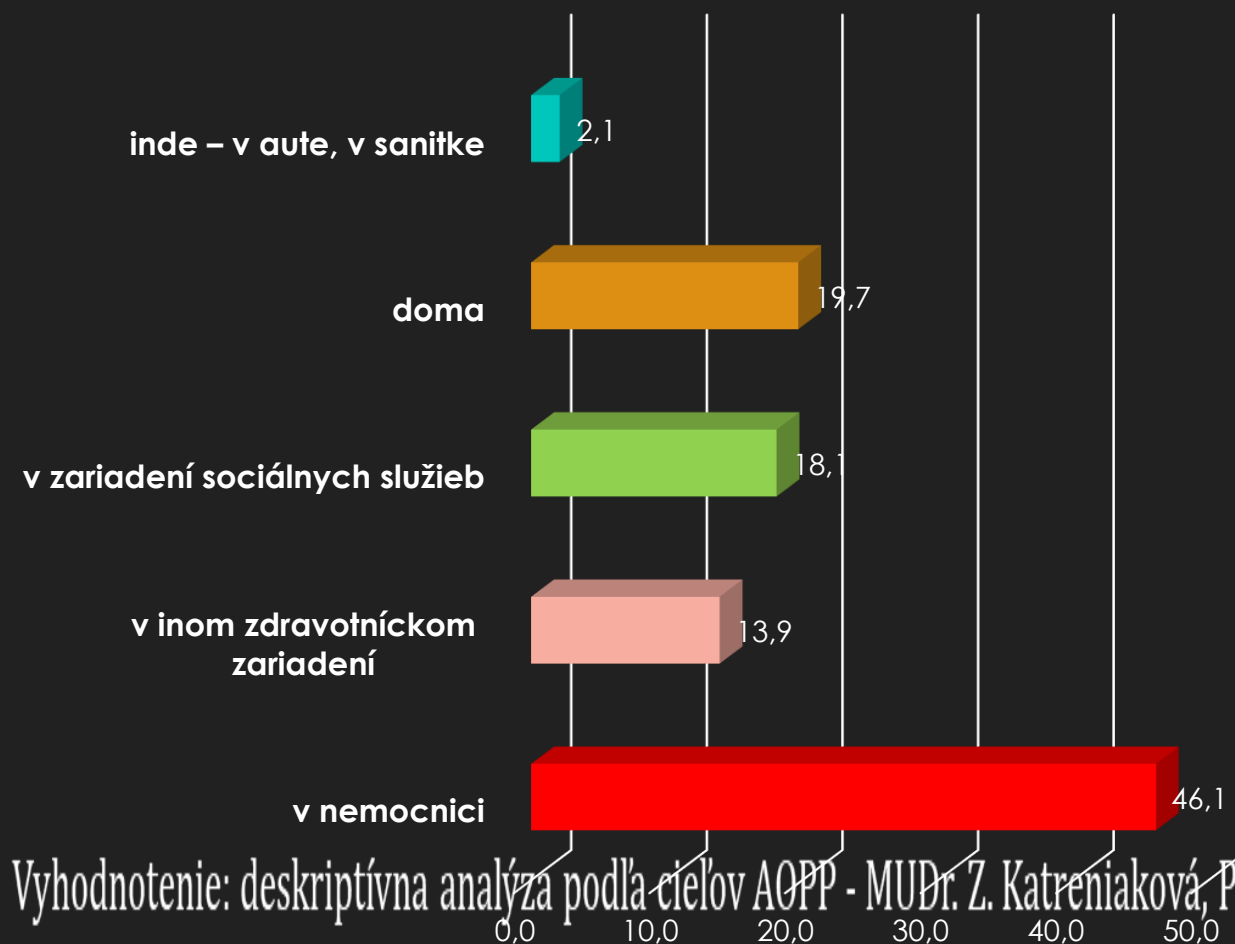

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

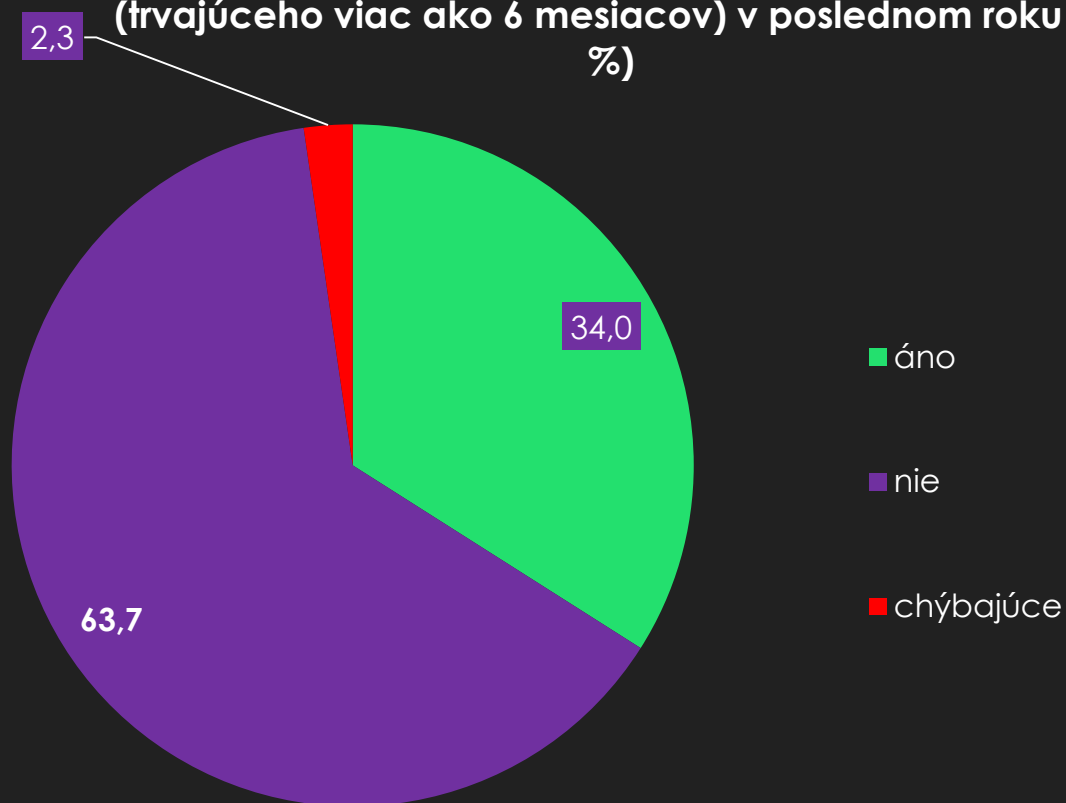
Máme dôstojné podmienky pre umierajúcich ?

Miesto úmrtia opatrovaného (n = 193, v %)

Vyhodnotenie: deskriptívna analýza podľa cieľov AOPP - MUDr. Z. Katreniaková, PhD.

Úmrtie blízkeho z dôvodu dlhodobého ochorenia
(trvajúceho viac ako 6 mesiacov) v poslednom roku (v %)

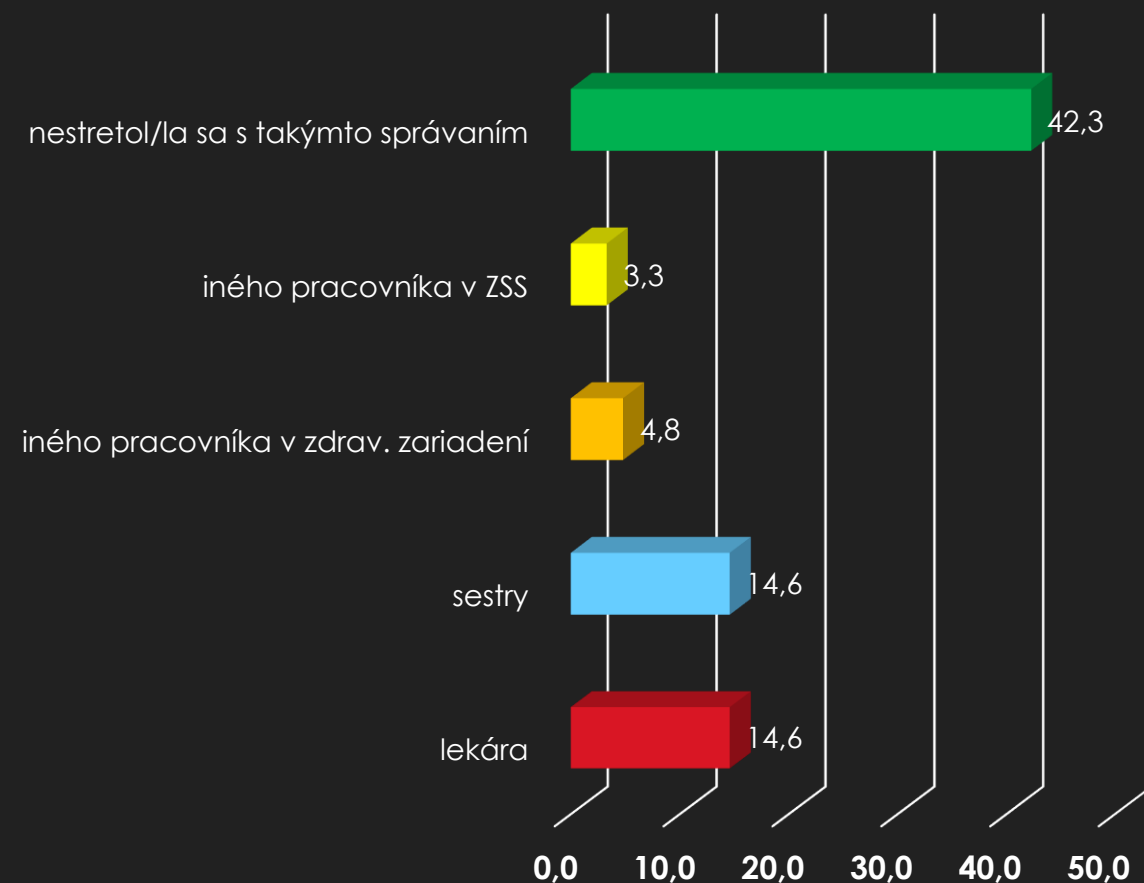
(Ne)ochota personálu počas starostlivosti o blízkeho pred úmrtím ?

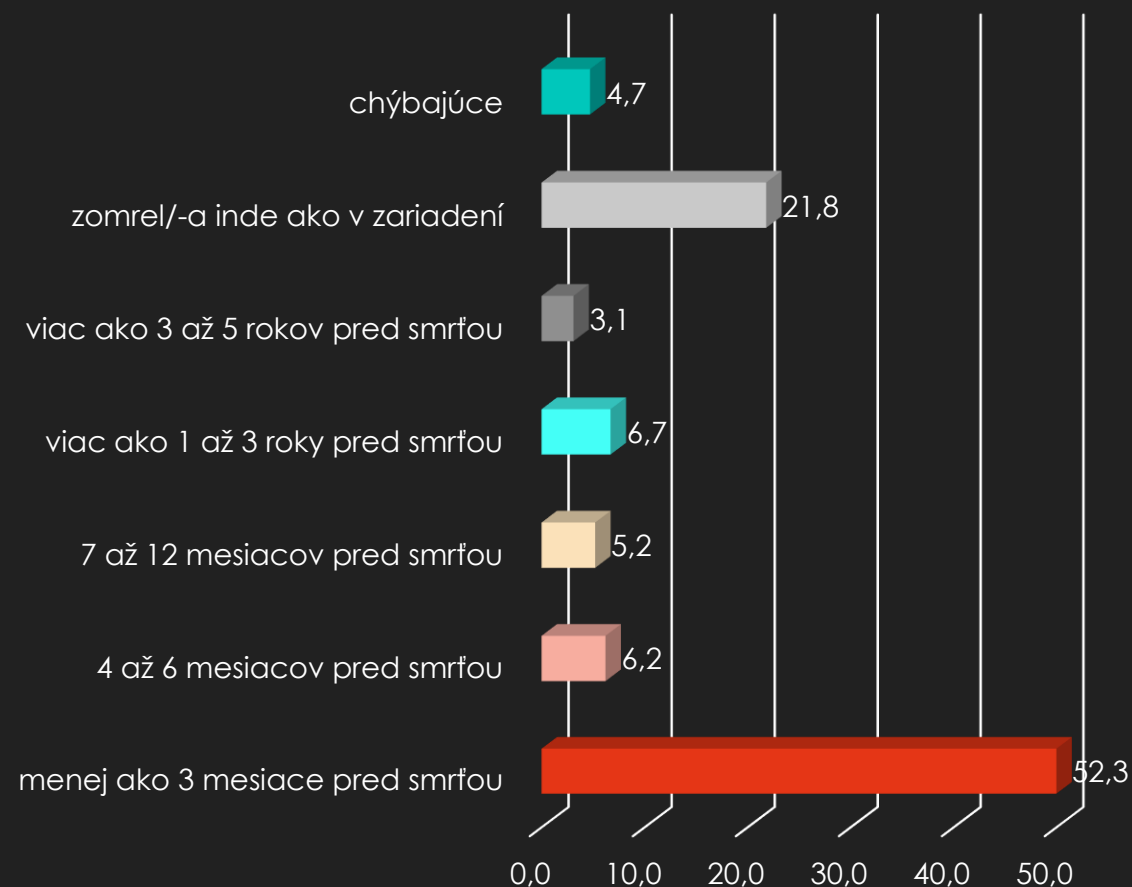
AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Skúsenosť s neochotou počas starostlivosti pred úmrtím zo strany ... (n = 193, v %)

Dĺžka pobytu opatrovaného v zariadení pred úmrtím (n = 193, v %)

Vyhodnotenie: deskriptívna analýza podľa cieľov AOPP - MUDr. Z. Katreniaková, PhD.

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

Odporúčania k stratégii a zákonu vyplývajúce z výsledkov prieskumu

- ❑ Zobrať do úvahy riziko straty zamestnania resp. poklesu príjmu neformálnych opatrovateľov v rokoch pred nástupom do starobného dôchodku.
- ❑ Zobrať do úvahy aj stratu produktívnej a vysoko erudovanej pracovnej sily- prieskum nehodnotil pracovné zaradenie.
- ❑ Posilniť podporu neformálnych opatrovateľov (napr. aj výškou príspevku za opatrovanie)
- ❑ Pri poskytovaní domácej dlhodobej starostlivosti je dôležité zabezpečiť priebežné hodnotenie celkového stavu opatrovaného (aspoň 1x ročne) a plánovanie prípadnej potreby prechodu z domácej na inštitucionálnu dlhodobú starostlivosť
- ❑ Posilniť podporu existujúcich terénnych a ambulantných zdravotníckych (ADOS, mobilný hospic) a sociálnych (opatrovateľská služba, denné stacionáre, špecializované zariadenia) služieb – napr. aj ako súčasť integrovanej primárnej (zdravotnej a sociálnej) starostlivosti
- ❑ Posilniť poskytovanie dlhodobej starostlivosti v pobytových zariadeniach:
 - zlepšiť podmienky pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb
 - skrátiť čakacie doby na umiestnenie v pobytovom zariadení
 - v rámci pripravovanej stratifikácie lôžok pretransformovať časť akútnych lôžok v zdravotníckych zariadeniach na lôžka dlhodobej starostlivosti, a to vzhľadom na starnutie populácie
 - rozšíriť sieť inštitucionálnej dlhodobej starostlivosti o zariadenia určené osobám v terminálnom štádiu ochorenia (napr. hospice)

Odporúčania k stratégii a zákonu vyplývajúce z výsledkov prieskumu

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.

- ❑ V prípade potreby akútnej zdravotnej starostlivosti zabezpečiť pre dlhodobo chorých dostupnosť akútnych lôžok v zdravotníckych zariadeniach
- ❑ Nastaviť systém financovania v rámci dlhodobej starostlivosti tak, aby bol pre odkázaných na dlhodobú starostlivosť a ich príbuzných únosný, zrealizovať financovanie dlhodobej starostlivosti podľa potrieb odkázaných a nákladov s tým spojených
- ❑ Zrovnoprávniť financovanie verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb
- ❑ Zvážiť do budúcnosti možnosť pripoistenia v rámci poskytovania dlhodobej starostlivosti tak, aby bola zabezpečená aj nadštandardná starostlivosť, ktorá by sa odvíjala od štandardnej starostlivosti, stanovenej v zákone
- ❑ Zlepšiť informovanosť pacientov a príbuzných o dostupných možnostiach zabezpečenia dlhodobej starostlivosti – prostredníctvom lekárov, sestier, sociálnych pracovníkov v zdravotníckych zariadeniach; príslušných úradov (ÚPSVaR) a samosprávy (obce); cez elektronické média (internet).
- ❑ Nastaviť a zabezpečiť kontrolu kvality poskytovanej dlhodobej starostlivosti na základe štandardov kvality dlhodobej starostlivosti.

ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ

PhDr. Mária Lévyová

E mail: maria.levyova@aopp.sk

[www. aopp.sk](http://www.aopp.sk)

AOPP

Asociácia na ochranu práv
pacientov SR, o. z.